

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1930 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande rörande vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1929 fattade beslut, dels ock en i ämnet väckt motion.

Genom en den 11 februari 1930 avlämnad proposition, nr 71, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, anhållit om riksdagens yttrande angående de i nämnda protokoll omförmälda, av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1929 vid dess tolfte sammanträde fattade besluten.

De ifrågavarande besluten utgöras av *dels* förslag till två konventioner, nämligen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, samt angående angivande av vikten å tyngre kollin, som transporteras å fartyg, *dels ock* fyra rekommendationer, nämligen angående förebyggande av olycksfall i arbete, angående ansvarighet i fråga om säkerhetsanordningar å motordrivna maskiner, angående ömsesidighet i fråga om skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, samt angående hörande av fackliga organisationer vid utarbetande av bestämmelser rörande säkerhet för arbetare, sysselsatta med dylikt arbete.

I sammanhang med berörda proposition har utskottet till behandling förehåft en av herr *Thorberg* inom första kammaren väckt motion, nr 245, vari hemställts, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, att det påbörjade arbetet med lagens om arbetareskydd revision måtte påskyndas och förslag till reviderad sådan lag inom en nära framtid föreläggas riksdagen.

De i propositionen omförmälda konventionsförslagen och rekommendationerna hava i översättning till svenska språket följande lydelse:

I.

Förslag till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå sammankallats till

Genève och där samlats den 30 maj 1929 till sitt tolfte sammanträde,

Bihang till riksdagens protokoll 1930. 9 saml. 2 avd. 13 häft. (Nr 17.) 641 90 1

samt beslutit antaga vissa förslag angående skydd mot olycksfall vid arbete med lastning eller lossning av fartyg, vilken fråga uppförts såsom den andra på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention, antager denna, den tjugoförsta dagen i juni år ettusenniohundra och tjugonio, efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

§ 1.

I denna konvention

a) betecknar och inbegriper uttrycket »arbetsförrättning» allt eller en del av det arbete med lastning eller lossning av fartyg, nyttjat i havs- eller inre sjöfart, med undantag för krigsfartyg, som i land eller ombord utföres vare sig i havs- eller inre hamn eller i docka, vid lastbrygga, kaj eller annan liknande plats, där dylikt arbete bedrivs; samt

b) avser uttrycket »arbetare» varje person, som användes till sådan arbetsförrättning.

§ 2.

Varje regelrätt brukad tillträdesled, som går över en docka, lastbrygga, kaj eller liknande område och vilken arbetarna hava att använda för att begiva sig till eller från den plats, där arbetsförrättningar utföras, samt alla arbetsplatser i land skola hållas i ett skick, som är ägnat att bereda trygghet åt de arbetare, som använda dem.

Särskilt skall iakttagas

1) att alla arbetsplatser i land och alla farliga delar av de förut angivna tillträdeslederna, som föra dit från närmaste allmänna väg, äro försedda med belysning, som är effektiv och icke erbjuder fara;

2) att lastbryggor och kajer hållas så fria från gods, att de lämna fri passage till de i § 3 omnämnda förbindelsemedlen;

3) att då utrymme lämnas längs bryggans eller kajens ytterkant, detta har en bredd av minst 90 centimeter (3 fot) och hålles fritt från andra hinderande föremål än fasta konstruktionsdelar samt i bruk varande inrättningar och redskap;

4) att, i den mån så låter sig göra med hänsyn till trafiken och arbetet,

a) alla farliga delar av dessa tillträdesleder och arbetsplatser (t. ex. farliga öppningar, hörn och kanter) äro försedda med lämpliga räck av minst 75 centimeters (2 fot 6 tum) höjd;

b) farliga passager över broar, kassuner och dockportar å båda sidor äro försedda med räck av minst 75 centimeters (2 fot 6 tum) höjd, vilket i bägge ändar skall givas tillräcklig fortsättning, som dock icke behöver vara längre än 4.5 meter (5 yards).

§ 3.

1) Då ett fartyg ligger vid kaj eller intill annat fartyg för arbetsförrättningars utförande, skola förbindelsemedel, som erbjuda garantier för säkerhet, stå till arbetarnas förfogande, när de hava att begiva sig till eller från fartyget, såvida icke omständigheterna äro sådana, att arbetarna, även om ingen särskild anordning finnes, kunna göra detta utan att utsättas för onödiga risker.

2) Ifrågavarande förbindelsemedel skola utgöras av:

a) där så skäligen kan åstadkommas, fartygets fallrepstrappa, en landgång eller liknande anordning;

b) i övriga fall en lejdare.

3) De i mom. 2 a) angivna anordningarna skola ha en bredd av minst 55 centimeter (22 tum); de skola vara stadigt fästade, så att de äro förhindrade att rubbas; de få icke luta för mycket, och till dem använt material skall vara av god beskaffenhet och i gott stånd; de skola å båda sidor utefter hela sin längd vara försedda med betryggande räck, som överallt har en höjd av minst 82 centimeter (2 fot 9 tum), eller, i fråga om fallrepstrappa, å ena sidan vara försedda med betryggande räck av nämnda höjd, för såvitt den andra är tillräckligt skyddad av fartygssidan.

Dock må anordningar av berörda slag, som äro i bruk vid tiden för denna konventions ratificering, fortfarande användas:

a) om de på båda sidor äro försedda med räck av minst 80 centimeters (2 fot 8 tums) höjd, intill dess dessa ersättas med nya;

b) om de på båda sidor äro försedda med räck av minst 75 centimeters (2 fot 6 tums) höjd, under ett år efter ratificeringen av denna konvention.

4) Den i mom. 2 b) angivna lejdaren skall vara av tillräcklig längd och styrka samt på lämpligt sätt fastgjord.

5) a) Avvikelser från bestämmelserna i denna paragraf kunna medgivas av vederbörande myndigheter i de fall, då de anse, att de i paragrafen omnämnda anordningarna icke äro nödvändiga för arbetarnas säkerhet.

b) Bestämmelserna i denna paragraf skola icke äga tillämpning å ställningar eller lastlandgångar i de fall, då dessa uteslutande användas för arbetsförrättningar.

6) Arbetare må icke använda eller åläggas använda andra förbindelsemedel än de, som angivas i eller äro tillåtna enligt denna paragraf.

§ 4.

För det fall att arbetarna måste sjöledes begiva sig till eller från ett fartyg för arbetsförrättningars utförande, skola lämpliga anordningar finnas föreskrivna till tryggande av deras transport, däri inbegripet föreskrift om de villkor, som de för transporten använda farkosterna skola uppfylla.

§ 5.

1) Då arbetarna hava att utföra arbetsförrättningar i lastrum, vilkas botten är belägen mer än 1.5 meter (5 fot) under däckets yta, skola förbindelsemedel, vilka erbjuda garantier för säkerhet ställas till deras förfogande.

2) Dessa förbindelsemedel skola i regel bestå av en lejdare, och skall sådan icke anses erbjuda garantier för säkerhet med mindre:

a) tillräckligt utrymme finnes bakom stegen, vilket utrymme i fråga om lejdare, anbringade å skott eller i trunkluckor, skall vara minst 11.5 centimeter ($4\frac{1}{2}$ tum), eller samtliga steg ha tillräcklig bredd för att erbjuda stadigt fäste för händer och fötter;

b) den icke är mera indragen under däckets än som skäligen fordras för att hålla den fri för lucköppningen;

c) den fortsättes av och befinner sig i samma linje som anordningar för stadigt hand- och fotfäste, anbringade å luckkarmarna (t. ex. steg eller urholkningar);

d) de i c) omnämnda anordningarna skjuta ut minst 11.5 centimeter ($4\frac{1}{2}$ tum) och hava en bredd av minst 25 centimeter (10 tum);

e) lejdarna, där särskilda sådana finnas mellan de nedre däckens, i den mån så låter sig göra befinna sig i samma linje som den från översta däckets nedgående lejdaren.

Dock må vederbörande myndigheter, då på grund av fartygets konstruk-

tion icke skäligen kan påfordras anbringandet av lejdare, äga medgiva användande av andra förbindelsemedel, förutsatt att dessa i tillämpliga delar uppfylla i denna paragraf för lejdare föreskrivna villkor.

3) Tillräckligt fritt utrymme för tillträde till förbindelsemedlen skall lämnas vid luckarmarna.

4) Axeltunnlar skola å båda sidor vara försedda med lämpliga hand- och fotfästen.

5) Då en lejdare skall användas i lastrummet på ett odäckt fartyg, skall det åligga den, som åtagit sig arbetsförrättningarna, att tillhandahålla sådan lejdare. Denna skall i övre ändan vara försedd med hakar för dess fästande vid luckarmen eller med annan anordning för säkert fästande.

6) Arbetarna må icke använda eller åläggas använda andra förbindelsemedel än de, som angivas i eller äro tillåtna enligt denna paragraf.

7) Vid tiden för denna konventions ratificering befintliga fartyg skola vara fritagna från dimensionsföreskrifterna i mom. 2 a) och d) och från bestämmelserna i mom. 4 under en tid icke överstigande fyra år, räknat från dagen för nämnda ratificering.

§ 6.

Under det att arbetarna befinna sig ombord å fartyget för arbetsförrättningars utförande, må för arbetarna tillgänglig lucköppning till lastrum med ett djup av mer än 1.5 meter (5 fot) räknat från däcksytan till rummets botten icke lämnas öppen och utan skyddsanordning; alla dylika öppningar, som icke äro skyddade medelst karmar till en höjd, uppgående till minst 75 centimeter (2 fot 6 tum), skola omgivas med betryggande skyddsräck av minst 90 centimeters (3 fots) höjd, för såvitt arbetet vid lucköppningen därigenom icke förhindras, eller ock vara på betryggande sätt täckta.

Liknande åtgärder skola i fall av behov vidtagas för att bereda skydd vid alla andra öppningar i däcket, vilka kunna erbjuda fara för arbetarna.

Bestämmelserna i denna paragraf skola likväl icke äga tillämpning, då lämplig och tillfyllestgörande vakthållning finnes anordnad.

§ 7.

Då arbetsförrättningar skola utföras ombord å ett fartyg, skola förbindelsemedlen till detta fartyg ävensom alla platser ombord, där arbetarna sysselsättas eller dit de kunna beordras under arbetet, vara effektivt upplysta.

De använda belysningsanordningarna skola vara sådana, att de icke kunna äventyra arbetarnas säkerhet eller inverka störande på andra fartygs navigering.

§ 8.

För att trygga arbetarnas säkerhet, då de äro sysselsatta med att avtaga eller pålägga luckor och skärstockar, tjänande att täcka lucköppningarna,

1) skola luckor och skärstockar, som tjäna att täcka lucköppningarna, hållas i gott stånd;

2) skola luckorna vara försedda med handtag, avpassade efter luckornas storlek och tyngd;

3) skola skärstockar, som tjäna att täcka lucköppningarna, vara försedda med sådana anordningar för avtagning och påläggning, att arbetarna icke behöva beträda dem för att anbringa nämnda anordningar;

4) skola luckor och skärstockar, för såvitt de icke äro utbytbara, vara försedda med tydligt märke, angivande det däck och den lucköppning, till vilka de höra, samt deras plats i lucköppningen;

5) må luckor icke användas till uppförande av ställningar för lastens handhavande eller för annat ändamål, som skulle kunna utsätta dem för skada.

§ 9.

Lämpliga åtgärder skola vidtagas till säkerställande, att lyftinrättningar eller därtill hörande fasta eller lösa hjälpmedel icke användas för arbetsförrättningar i land eller ombord å fartyg, med mindre de befinna sig i stånd att fungera riskfritt.

Särskilt skall iakttagas följande:

1) Innan de tagas i bruk, skola nämnda inrättningar jämte de fasta hjälpmedel ombord, som enligt nationell lagstiftning betraktas som de förras tillbehör, ävensom kättingar och ställinor, som användas i samband därmed, i föreskriven ordning vederbörligen undersökas och provas av kompetent person, som även skall genom certifikat intyga den högsta tillåtna belastningen.

2) Efter deras tagande i bruk skall varje i land eller ombord använd lyftinrättning samt alla fasta hjälpmedel ombord, som enligt den nationella lagstiftningen betraktas som de förras tillbehör, ingående undersökas eller inspekteras sålunda:

a) lastbommar, svanhalsar, mast- och bombeslag, ringbultar, topprep och alla andra fasta hjälpmedel, vilkas lösgörande möter särskilda svårigheter, skola ingående undersökas vart fjärde år och inspekteras var tolfte månad;

b) alla lyftinrättningar (såsom kranar och vinschar), block, schacklar och övriga i a) icke åsyftade tillbehör skola ingående undersökas var tolfte månad.

Alla lösa hjälpmedel (t. ex. kättingar, ställinor, ringar och krokar) skola, varje gång innan de tagas i bruk underkastas inspektion, försåvitt de icke inspekterats inom de närmast föregående tre månaderna.

Kättingar må icke förkortas genom att därå slås knopar, och åtgärder skola vidtagas till förekommande att de skadas av skarpa kanter.

Ögonsplits å ställina med eller utan kaus skall vara utförd med minst tre instickningar av hela kardeler och två instickningar av kardeler med halva antalet trådar uttagna. Dock skall denna föreskrift icke förhindra användandet av annan slags splits, vilken visas vara lika effektiv som de nu föreskrivna.

3) Kättingar och liknande hjälpmedel, som angivas i den nationella lagstiftningen (t. ex. krokar, ringar, schacklar och lekare) skola, försåvitt de icke enligt föreskrift i nämnda lagstiftning underkastats annan tillfredsställande behandling, glödgas under tillsyn av kompetent person med iakttagande av följande:

a) Kättingar och förut angivna hjälpmedel ombord å fartyg:

1) kättingar och hjälpmedel om högst 12.5 millimeter ($\frac{1}{2}$ tum) i regelbundet bruk, minst en gång var sjätte månad;

2) övriga kättingar och hjälpmedel (inkl. topprepskättingar, men exkl. »bridle chains», som äro fästade vid lastbom eller mast) i regelbundet bruk, minst en gång var tolfte månad.

Dock skall i fråga om dylika hjälpmedel, vilka uteslutande användas vid kranar eller andra lyftinrättningar, som drivas för hand, den i 1) angivna tiden av sex månader ersättas med tolv månader och de i 2) angivna tolv månaderna ersättas med två år.

Jämväl må i de fall, då vederbörande myndighet beträffande förut angivna hjälpmedel med undantag av kättingar anser, att på grund av deras dimensioner, utförande, material eller sällan förekommande användning iakttagandet av föreskrifterna i förevarande moment rörande glödgning icke er-

fordras för arbetarnas skyddande, myndigheten kunna medelst skriftligt certifikat (som den när som helst kan återkalla) undantaga ifrågavarande hjälpmedel från tillämpningen av nämnda föreskrifter under förbehåll av de villkor, som kunna vara fastställda i certifikatet.

b) Kättingar och förut angivna hjälpmedel, som icke finnas ombord:

åtgärder skola föreskrivas till säkerställande av glödning av sådana kättingar och hjälpmedel.

c) Kättingar och förut angivna hjälpmedel, vare sig de finnas ombord eller icke:

kättingar och hjälpmedel, som förlängts, ändrats eller reparerats medelst svetsning, skola änyo provas och undersökas.

4) Vederbörligen bestyrkta besiktningsdokument, vilka på ett tillfredsställande sätt utvisa, att ifrågavarande inrättningar och hjälpmedel fungera säkert, skola, alltefter omständigheterna, förvaras i land eller ombord; dessa besiktningsdokument skola ange den högsta tillåtna belastningen samt dagen för och resultatet av de i mom. 1 och 2 av denna paragraf åsyftade provningar och undersökningar ävensom av de i mom. 3 åsyftade glödningar eller andra behandlingsmetoder.

Dessa besiktningsdokument skola, då så påfordras av därtill bemyndigad person, företes av den, som har hand om dem.

5) På alla kranar, lastbommar och kättingslängor ävensom å övriga ombord använda liknande hjälpmedel, specificerade i den nationella lagstiftningen, skall den högsta tillåtna belastningen finnas tydligt angiven. Den högsta tillåtna belastningen för kättingslängor skall med tydliga siffror eller bokstäver vara angiven antingen på själva kättingen eller på en därvid säkert fästad bricka eller ring av hållbart material.

6) Alla motorer, kuggjul, kättings- och friktionstransmissioner, axlar, strömförande elektriska ledningar samt ångrör skola (med mindre det kan visas, att de äro så placerade och konstruerade, att de för alla de använda arbetarna erbjuda samma trygghet, som om de vore effektivt skyddade) vara säkert inskyddade, i den mån så låter sig göra utan menlig inverkan på fartygets säkra manövrering.

7) Kranar och vinschar skola vara försedda med betryggande anordningar, som hindra lasten från att oförutsett nedfalla, under det den lyftes eller sänkes.

8) Lämpliga åtgärder skola vidtagas till förhindrande, att avloppsånga från och, i den mån så låter sig göra, ånga under tryck till vinsch eller kran försvårar sikten å arbetsplats, där arbetare är sysselsatt.

§ 10.

Endast tillräckligt kompetenta och pålitliga personer må användas för skötande av lyft- eller transportinrättningar, vare sig de drivas med maskinkraft eller på annat sätt, för signalerande till skötaren av sådana inrättningar eller för passande av göling å vinschtrumma eller nockar.

§ 11.

1) Last må ej lämnas hängande i lyftinrättning, med mindre kompetent person effektivt passar denna, medan lasten är hängande.

2) Lämpliga åtgärder skola föreskrivas för användande av signalman, där så erfordras för arbetarnas säkerhet.

3) Lämpliga åtgärder skola föreskrivas till undvikande, att farliga arbetsmetoder användas vid uppstapling eller nedtagning, stuvning eller lossning av last eller vid dess handhavande i samband därmed.

4) Innan arbetet börjas vid en lucköppning, skola alla skärstockar urlyftas, med mindre lucköppningen är så stor, att fara för arbetarna icke uppstår därigenom att last slår emot skärstockarna. För det fall att dessa kunna lämnas på sin plats, skola de vara säkert fästade till förhindrande att de rubbas.

5) Försiktighetsåtgärder skola vidtagas till möjliggörande för arbetarna att lätt utrymma lastrum eller mellandäck, då de där sysselsättas med lastning eller lossning av kol eller annat massgods.

6) Ställning må icke användas för arbetsförrättning, med mindre den är av hållbar och solid konstruktion, vederbörligen uppstöttad och, i fall av behov, säkert fästad.

För transport av last mellan fartyget och land må icke användas handkärra, då ställningen har sådan lutning, att den medför fara.

Ställningar skola, i fall av behov, täckas med lämpligt ämne för att hindra arbetarna från att halka.

7) Då arbetsutrymmet i ett lastrum är begränsat till utrymmet under själva lucköppningen, må hakar icke fastsättas i band eller dylikt kring balar, innehållande bomull, ull, kork, jutesäckar eller annat liknande gods, (ej heller fathakar anhuggas på tunnor), för annat ändamål än att bryta ut last eller sammanföra den i längor.

8) Intet hjälpmedel må belastas utöver sin högsta tillåtna belastning, utom i de särskilda fall då uttryckligt bemyndigande, varom anteckning skall göras, lämnas av ägaren av ifrågavarande lyftinrättning eller hans ombud.

9) Kranar i land med föränderlig lyftförmåga (t. ex. vid vertikalt rörlig kranarm, där lyftförmågan växlar med kranarmens lutning) skola vara försedda med automatisk indikator eller en skylt, utvisande den högsta tillåtna belastning, som svarar mot olika lutningar av kranarmen.

§ 12.

Den nationella lagstiftningen skall föreskriva de försiktighetsmått, som äro att anse såsom nödvändiga för att bereda arbetarna ett med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall tillbörligt skydd, då de ha att arbeta i beröring med eller i närheten av ämnen, som äro farliga för deras liv eller hälsa, antingen på grund av ämnens egen natur eller på grund av det tillstånd, vari ämnena för tillfället befinna sig, eller då de ha att arbeta å platser, där dylika ämnen ha förvarats.

§ 13.

Vid dockor, lastbryggor, kajer och andra liknande platser, där arbetsförrättning ofta utföres, skola sådana anordningar, som den nationella lagstiftningen med hänsyn tagen till lokala förhållanden bör föreskriva, finnas vidtagna för att den första hjälpen må kunna skyndsamt lämnas vid olycksfall och för att vid allvarliga sådana vederbörande må kunna skyndsamt föras till närmaste sjukhus. Ett tillräckligt förråd av material för lämnande av den första hjälpen skall ständigt förvaras å de platser, varom här fråga är, i sådant skick och å sådana ställen, att detsamma är lätt tillgängligt och omedelbart kan tagas i bruk under arbetstiden. Nämda förråd böra ställas under inseende av en eller flera ansvariga personer, varav en eller flera böra vara kompetenta att lämna den första hjälpen och beredda att stå till omedelbar tjänst under arbetstiden.

Lämpliga åtgärder skola jämväl vidtagas vid dockor, lastbryggor, kajer och andra liknande, förut omnämnda platser för att lämna hjälp åt arbetare, som fallit i vattnet.

§ 14.

Ingen må avlägsna eller rubba räck, landgångar, hjälpmedel av olika slag, lejdare, livräddningsredskap, belyningsanordningar, skyltar eller märken, ställningar eller andra föremål, varom föreskrift meddelas i denna konvention, utan att vara därtill vederbörligen bemyndigad eller i fall av nöd tvång; föremålen i fråga skola återställas på sin plats vid utgången av den tid, under vilken de måst vara avlägsnade.

§ 15.

Det skall tillkomma varje medlem att medgiva fullständiga eller partiella avvikelser från denna konventions bestämmelser beträffande docka, lastbrygga, kaj eller annan liknande plats, där arbetsförrättning endast tillfälligtvis utföres eller där trafiken är obetydlig och begränsad till mindre fartyg, samt beträffande vissa särskilda fartyg eller vissa särskilda slag av fartyg eller fartyg, som icke uppnå ett visst tontal, ävensom i de fall, då det med hänsyn till klimatiska förhållanden ställer sig omöjligt att kräva uppfyllandet av bestämmelserna i denna konvention.

Internationella arbetsbyrån skall hållas underrättad om de bestämmelser, med stöd av vilka ovanberörda fullständiga eller partiella avvikelser medgivas.

§ 16.

Med förbehåll för de undantag, som eljest i denna konvention medgivas, skola de bestämmelser i konventionen, som beröra fartygs byggnad eller permanenta utrustning, omedelbart tillämpas å fartyg, vilkas byggnad påbörjas efter dagen för konventionens ratificering, samt inom fyra år efter nämnda dag å alla andra fartyg. Dock skola åsyftade bestämmelser jämväl före utgången av denna tid tillämpas å sistnämnda fartyg i den mån så är skäligt och i praktiken utförbart.

§ 17.

Till tryggnad av en effektiv tillämpning av alla författningar, vilka åsyfta att skydda arbetarna mot olycksfall,

- 1) skola nämnda författningar tydligt ange de personer eller organ, som äro ansvariga för deras iakttagande;
- 2) skola anstalter träffas för inrättande av ett effektivt inspektionssystem samt för fastställande av påföljder för överträdelse av författningarna;
- 3) skola författningarnas texter eller sammandrag därav anslås å väl synliga ställen vid dockor, lastbryggor, kajer och andra liknande platser, där arbetsförrättning ofta utföres.

§ 18.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom inregistreras.

§ 19.

Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer blivit inregistrerade av generalsekreteraren.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader från den dag, då dess ratifikation inregistrerats.

§ 20.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

§ 21.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för inregistrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående stycke nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna paragraf stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny femårsperiod och kan därefter, med iakttagande av de i denna paragraf föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje femårsperiod.

§ 22.

Vid utgången av varje tidrymd av tio år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall internationella arbetsbyråns styrelse förelägga generalkonferensen en redogörelse för tillämpningen av denna konvention och taga under övervägande, huruvida det finnes anledning att uppföra frågan om dess revision helt eller delvis på konferensens dagordning.

§ 23.

I fall konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision helt eller delvis av förevarande konvention, skall en medlems ratifikation av den nya konventionen, för såvitt denna trätt i kraft, medföra uppsägning av förevarande konvention oberoende av vad i § 21 här ovan stadgas om tidsfrist.

Från den dag, då den nya konventionen träder i kraft, skall förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

Förevarande konvention skall likväl förbliva gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma och icke ratificera den nya konventionen.

§ 24.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

II.

Rekommendation angående ömsesidighet i fråga om skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 30 maj 1929 till sitt tolfte sammanträde, samt beslutit antaga vissa förslag angående ömsesidighet i fråga om skydd mot olycksfall vid arbete med lastning eller lossning av fartyg, en fråga, vilken innefattas i den andra punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna, den tjugoförsta dagen i juni år ettuseniohundra och tjugonio efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Konferensen,

som beaktar, att konventionen angående skydd mot olycksfall vid arbete med lastning eller lossning av fartyg, samtidigt som den har till huvudsyfte att skydda vederbörande arbetare, erbjuder ett tillfälle för medlemmarna att utarbeta och utfärda förordningar, vilka, baserade på nämnda konvention, förete en viss likformighet, samt jämväl erbjuder tillfälle att utsträcka principen om ömsesidigt erkännande av inspektions- och undersökningscertifikat,

och som i detta samband fäster medlemmarnas uppmärksamhet på de principer, som fastslagits i Köpenhamnkonventionen av den 28 januari 1926 angående fartygs sjövärdighet och utrustning med däri genom deklARATIONEN av den 11 juni 1928 gjorda ändringar,

hemställer enträget till medlemmarna, att de, efter att ha ratificerat konventionen angående skydd mot olycksfall vid arbete med lastning eller lossning av fartyg och utfärdat bestämmelser på grundval av föreskrifterna däri, måtte rådföra sig med varandra i syfte att få till stånd överenskommelser om ömsesidighet, under villkor likväl att dessa överenskommelser trygga huvudsyftet med konventionen, d. v. s. arbetarnas säkerhet.

III.

Rekommendation angående hörande av fackliga organisationer vid utarbetande av bestämmelser rörande säkerhet för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 30 maj 1929 till sitt tolfte sammanträde,

samt beslutit antaga vissa förslag angående hörande av fackliga organisationer vid utarbetande av bestämmelser rörande säkerhet vid arbete med lastning eller lossning av fartyg, en fråga, vilken innefattas i den andra punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna, den tjugoförsta dagen i juni år ettuseniohundra och tjugonio efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Konferensen,

som antagit ett konventionsförslag angående skydd mot olycksfall vid arbete med lastning eller lossning av fartyg och

som önskar giva medlemmarna en anvisning, vilken kan vara dem till ledning vid tillämpningen av nämnda konvention inom deras resp. länder,

fogar till konventionsförslaget följande rekommendation:

Vid utarbetande av nya författningar för att bringa i verkställighet omnämnda konvention böra de myndigheter, som ha att svara för utarbetande av föreskrifter till skydd mot olycksfall för arbetare sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, höra vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer, vilka kunna förefinnas inom resp. länder; börande detta ske antingen direkt eller med anlitande av särskilda för ändamålet godkända organ, vari båda parterna äro företrädade.

IV.

Förslag till konvention angående angivande av vikten å tyngre kollin, som transporteras å fartyg.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 30 maj 1929 till sitt tolfte sammanträde,

samt beslutit antaga vissa förslag angående angivande av vikten å tyngre kollin, som transporteras å fartyg, en fråga, vilken innefattas i den första punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention,

antager denna, den tjugoförsta dagen i juni år ettuseniohundra och tjugonio efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

§ 1.

Varje kolli eller föremål med en bruttovikt av ettusen kilogram (en meterton) eller däröver, vilket för befordran avlämnas inom de territoriella gränserna för en medlemsstat, som ratificerat denna konvention, och vilket är avsett att transporteras å hav eller inre vattenväg, skall före ombordtagandet vara försett med uppgift å sin bruttovikt, tydligt och varaktigt angiven på utsidan.

Den nationella lagstiftningen må i undantagsfall, då det är svårt att bestämma den exakta vikten, medgiva angivandet av approximativ vikt.

Skyldighet att tillse, att denna föreskrift iakttages, skall endast åligga regeringen i det land, från vilket kollit eller föremålet avsändes, med ute-

slutande av regeringen i varje annat land, som kollit kan passera på vägen till sin destinationsort.

Det tillkommer den nationella lagstiftningen att avgöra, huruvida skyldigheten att angiva vikten på ovan föreskrivna sätt skall äligga avsändaren eller någon annan.

§ 2.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekretärare och av honom inregistreras.

§ 3.

Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer blivit inregistrerade av generalsekretären.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader från den dag, då dess ratifikation inregistrerats.

§ 4.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekretärare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

§ 5.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekretärare för inregistrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående stycke nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna paragraf stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny tioårsperiod och kan därefter, med iakttagande av de i denna paragraf föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje tioårsperiod.

§ 6.

Vid utgången av varje tidrymd av tio år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall internationella arbetsbyråns styrelse förelägga generalkonferensen en redogörelse för tillämpningen av denna konvention och taga under övervägande, huruvida det finnes anledning att uppföra frågan om dess revision helt eller delvis på konferensens dagordning.

§ 7.

I fall konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision helt eller delvis av förevarande konvention, skall en medlems ratifikation av den nya konventionen, för såvitt denna trätt i kraft, medföra uppsägning av förevarande konvention oberoende av vad i § 5 här ovan stadgas om tidsfrist.

Från den dag, då den nya konventionen träder i kraft, skall förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

Förevarande konvention skall likväl förbliva gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma och icke ratificera den nya konventionen.

§ 8.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

V.

Rekommendation angående förebyggande av olycksfall i arbete.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 30 maj 1929 till sitt tolfte sammanträde, samt beslutit antaga vissa förslag angående förebyggande av olycksfall i arbete, vilken fråga uppförts såsom den första på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna, den tjugoförsta dagen i juni år ettuseniohundra och tjugonio efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

I betraktande av att inledningen till del XIII av fredsfördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen bland de förbättringar i arbetsförhållandena, vilka äro en trängande nödvändighet, upptager arbetarnas skyddande mot olycksfall i arbete;

i betraktande av att olycksfall i arbete icke blott utgöra en källa till förluster och lidanden för arbetarna och deras familjer utan tillika representera en betydande ekonomisk förlust för samhället i dess helhet;

i betraktande av att internationella arbetskonferensen år 1923 antagit en rekommendation angående de allmänna grunddragen för anordnandet av yrkesinspektion, i vilken bl. a. föreskrives, att inspektionens verksamhet, för ernående av allt större effektivitet, bör allt mer inriktas på »användandet av de lämpligaste säkerhetsmetoder att förekomma olycksfall och sjukdomar samt genom intelligent förståelse, uppfostran och samverkan av alla intresserade göra arbetet mindre farligt, mer hälsosamt och även mindre ansträngande»;

i betraktande av att det i medlemsstaternas gemensamma intresse är av vikt att erinra om de principer och metoder, vilka enligt de olika ländernas erfarenhet synas mest ägnade att åstadkomma minskning av antalet olycksfall och lindring av deras beskaffenhet;

i betraktande vidare av att internationella arbetskonferensen vid sitt sammanträde år 1928 antagit en resolution, i vilken den bl. a. förklarar, att enligt dess åsikt tiden vore inne att söka uppnå en högre grad av säkerhet genom tillämpandet av nya metoder samt att de största framstegen på denna väg skulle uppnås, om man framginge efter de linjer, som utstakats av »safety-first»-rörelsen, även om denna icke kan ersätta statens ingripande genom

utfärdandet och genomförandet av föreskrifter rörande förebyggande av olycksfall;

efter att hava erkänt, att det är av största vikt att alla personer och institutioner, däri inbegripet arbetsgivare, arbetare, arbetsgivar- och arbetarorganisationer, regeringar och den stora allmänheten, med alla medel och med all makt bemöda sig att bidra till förebyggandet av olycksfall;

hemställer generalkonferensen, att varje medlem av internationella arbetsorganisationen måtte beakta följande grundsatser och regler för förebyggande av olycksfall i industriella företag. Som sådana företag betraktas särskilt följande:

- a) gruvor, stenbrott och andra anläggningar för utvinning av mineral;
- b) företag, inom vilka varor tillverkas, förändras, rengöras, repareras, utsmyckas, färdigställas eller beredas till försäljning eller inom vilka råämnen omgestaltas, däri inbegripet skeppsbyggeri och företag för förstöring av föremål, ävensom framställning, transformering och överförande av drivkraft i allmänhet och av elektricitet;
- c) uppförande, ombyggnad, underhåll, reparation, förändring eller rivning av alla slag av byggnader, järnvägar, spårvägar, hamnar, dockor, vägbrytare, kanaler, anläggningar för inre sjöfart, vägar, tunnlar, broar, viadukter, kloaker, vattenavlopp, brunnar, telegraf- och telefonanläggningar, elektriska anläggningar, gas- och vattenverk eller andra byggnadsarbeten ävensom förberedelse- och grundläggningsarbeten för här ovan åsyftade arbeten;
- d) transport av passagerare eller gods å lands- eller järnväg, till sjöss eller å inre vattenväg, däri inbegripet handhavande av gods å kajer och bryggor samt i dockor och magasin med undantag likväl av transport för hand.

Konferensen, som vidare anser att förebyggande av olycksfall är lika nödvändigt inom jordbruket som i industriella företag, hemställer till varje medlem av internationella arbetsorganisationen att tillämpa denna rekommendation å jordbruket med hänsyn likväl tagen till jordbruksarbetets särskilda förhållanden.

I.

1. I betraktande av att grundvalen för studiet av olycksfalls förebyggande bildas av

a) efterforskande av orsakerna till olycksfallen och av de omständigheter, under vilka de inträffa,

b) undersökning, medelst statistik över olycksfallen inom varje industri betraktad som en helhet, av de särskilda risker, som industrien erbjuder, av de »lagar» som bestämma olycksfallens frekvens samt, genom jämförelse mellan statistiken för flera på varandra följande år, av verkningarna av de åtgärder, som vidtagits för att undvika olycksfallen,

hemställer konferensen, att varje medlemsstat måtte vidtaga de åtgärder av legislativ eller administrativ natur, som erfordras för att på bästa sätt trygga insamlandet och utnyttjandet av de ovan avsedda upplysningarna.

Konferensen hemställer vidare, att i varje land måtte av officiella institutioner företagas metodiska undersökningar med biträde, där så anses önskvärt, av institutioner eller kommissioner, upprättade av de olika industrigrenarna.

De officiella institutionerna böra anlita medverkan av arbetsgivarnas och arbetarnas fackliga organisationer samt av de myndigheter, som hava att öva tillsyn över olycksfalls förebyggande, ävensom i förekommande fall av tekniska föreningar och inrättningar eller bolag för olycksfallsförsäkring.

Det är jämväl önskvärt att de fackliga arbetsgivar- och arbetarorganisationernas medverkan utsträcker till institutionerna för olycksfalls förebyggande inom de särskilda industrigrenarna.

2. Då vunnen erfarenhet och företagna undersökningar visat, att olycksfallens frekvens och svårighetsgrad bero icke endast av de risker, som betingas av arbetets art, anordningarnas beskaffenhet och de använda olika hjälpmedlen, utan jämväl av arbetarnas fysiska, fysiologiska och psykologiska förhållanden, hemställer konferensen, att utom de undersökningar, som omnämnas i punkt 1 och åsyfta materiella förhållanden, undersökningar jämväl måtte företagas rörande dessa andra faktorer.

3. Då arbetarens lämplighet för yrket och hans intresse för arbetet äro faktorer av största betydelse ur säkerhetssynpunkt, är det av vikt, att medlemmarna uppmuntra vetenskapliga undersökningar rörande de bästa metoderna för yrkesrådgivning och yrkesval samt deras praktiska tillämpning.

4. Då det är av väsentlig betydelse för främjandet av verksamheten för förebyggande av olycksfall, att kännedom om de i punkterna 1 och 2 omnämnda undersökningarnas resultat i största utsträckning sprides, och då det vidare är av vikt att internationella arbetsbyrån kommer i besittning av alla de upplysningar, som erfordras för vidgande av området för dess forskningar rörande olycksfalls förebyggande, hemställer konferensen, att de viktigare resultaten av undersökningarna måtte delgivas internationella arbetsbyrån för att av denna utnyttjas i dess verksamhet och publikationer.

Det är jämväl önskvärt, att de institutioner eller organisationer för undersökningar, som finnas i de olika industriländerna, anordna internationella rådplågningar och meningsutbyten rörande de vunna resultaten.

5. Medlemmarna böra upprätta centrala tjänsteorgan för insamlande och sammanställande av statistik rörande olycksfall i arbete samt delgiva internationella arbetsbyrån all statistik, varöver de förfoga rörande olycksfall i arbete, inträffade i deras resp. länder. De böra därjämte med hänsyn till det framtida utarbetandet av ett konventionsförslag vid upprättandet och utvecklandet av denna statistik uppehålla förbindelsen med internationella arbetsbyrån för att söka nå fram till vissa enhetliga grunder, vilka såvitt möjligt medgiva ett jämförande studium av de olika ländernas statistik.

II.

6. Då erfarenheten i de olika länderna visat, att man kan vänta de mest tillfredsställande resultat av samarbetet mellan alla i frågan om förebyggande av olycksfall intresserade parter, särskilt arbetsgivare och arbetare, är det av vikt, att medlemmarna göra allt vad som står i deras makt för att utveckla och främja dylikt samarbete, vilket också redan förordats i den år 1923 antagna rekommendationen angående yrkesinspektionen.

7. Konferensen hemställer, att i varje industri eller industrigren periodiska konferenser måtte, i den mån omständigheterna det medgiva, hållas mellan yrkesinspektionen eller annat kompetent organ och representativa organisationer av vederbörande arbetsgivare och arbetare i syfte att: a) undersöka och granska läget inom industrien i fråga beträffande olycksfallens frekvens och svårighetsgrad, verkningssättet och effektiviteten av de åtgärder, som föreskrivits i lag eller godkänts av staten eller annat kompetent organ i samförstånd med representanter för vederbörande industri eller som försöksvis införts av enskilda arbetsgivare; b) överlägga om förslag till förbättringar.

8. Konferensen hemställer vidare, att medlemmarna måtte verksamt och stadigvarande uppmuntra vidtagandet av åtgärder för främjande av säkerheten, särskilt a) upprättande inom företagen av ett säkerhetsorgan med speciellt följande funktioner: undersökning genom företaget av där inträffade olycksfall och granskning av metoderna för förebyggande av deras uppre-

pande; systematisk tillsyn över anläggningar, maskiner och anordningar i ändamål att trygga säkerheten och särskilt att kontrollera, att skydds- och andra säkerhetsanordningar hållas i gott stånd och finnas på sin plats; upplysande av nyanställda och särskilt unga arbetare om de faror, för vilka de utsätts genom arbetet eller maskinerna eller de anordningar, med vilka de genom arbetet bringas i beröring; anordnandet av den första hjälpen vid olycksfall och transport av skadade; uppmuntran av förslag från personalens sida rörande ökad säkerhet i arbetet; b) samarbete mellan ledningen och arbetarna i resp. företag samt mellan arbetsgivar- och arbetarorganisationerna inom vederbörande industri ävensom dessas samverkan med staten och andra vederbörande organ i ändamål att förbättra säkerheten genom sådana metoder och anordningar, som kunna anses bäst lämpade efter förhållandena och möjligheterna i de olika länderna. Följande metoder föreslås såsom exempel att tagas under omprövning av vederbörande, nämligen tillsättande av en säkerhetsinspektör och upprättande av säkerhetsnämnder inom företagen.

9. Konferensen hemställer, att medlemmarna måtte bemöda sig att uppväcka och vidmakthålla arbetarnas intresse för förebyggandet av olycksfall och försäkra sig om deras medverkan härutinnan medelst kurser, publikationer, filmframställningar, besök vid industriella företag och andra lämpliga åtgärder.

10. Konferensen hemställer, att staten måtte upprätta eller främja upprättandet av ständiga säkerhetsutställningar, där de bästa apparater, anordningar och metoder för förebyggande av olycksfall och främjande av säkerhet förevisas (med möjligheter till praktisk demonstration i fråga om skyddsanordningar vid maskiner); råd och anvisningar skola där lämnas åt företagschefer, ledande personal, arbetare, elever i ingenjörs- och tekniska skolor samt andra intresserade.

11. I betraktande av att arbetarna genom det sätt, varpå de förhålla sig på arbetsplatsen, i stor utsträckning kunna och böra bidra till framgång för de förebyggande åtgärderna, är det av vikt, att staten använder sitt inflytande till tryggande av att a) arbetsgivarna göra allt, som står i deras makt, för att förbättra arbetarnas uppfostran i fråga om förebyggande av olycksfall och b) att arbetarorganisationerna medverka härtill genom lämplig inverkan på sina medlemmar.

12. Konferensen hemställer, att staten, utom de i föregående punkter angivna åtgärder, måtte beträffande vissa industrier eller industrigrenar eller särskilda arbeten ombesörja monografier rörande orsakerna till och förebyggandet av olycksfall, vilka framställningar skola utarbetas av yrkesinspektionen eller annat kompetent organ; i dessa monografier böra sammanfattas de erfarenheter, som vunnits rörande de bästa medlen att förebygga olycksfall inom industrien eller vid arbetet i fråga, och böra de av staten publiceras till upplysning för företagschefer, ledande personal och arbetare inom resp. industri samt för organisationer av arbetsgivare och arbetare.

13. Med hänsyn till betydelsen av den i föregående punkt omnämnda upplysningsverksamheten och för att åt denna giva en säker grund hemställer konferensen, att medlemmarna måtte i folkskolornas läroplaner upptaga några lektioner, ägnade att hos barnen inplanta känslan för försiktighet, och i läroplanerna för fortsättningsskolor de grundläggande begreppen om förebyggande av olycksfall och den första hjälpen vid olycksfall. Metodisk undervisning rörande förebyggande av olycksfall i arbete bör meddelas i yrkesskolor av alla slag, och bör därvid elevernas uppmärksamhet lämpligen fästas på betydelsen av den förebyggande verksamheten ur såväl ekonomisk som moralisk synpunkt.

14. Med hänsyn till den stora betydelse, som i avseende å olycksfallens följder måste tillmätas den snabbhet, varmed den första vården kan lämnas, böra åtgärder vidtagas till säkerställande att i alla företag erforderlig materiel för lämnande av den första hjälpen finnes tillgänglig för omedelbart bruk och att denna hjälp lämnas av vederbörligen kvalificerade personer. Det är jämväl önskvärt, att åtgärder vidtagas för att vid allvarliga olycksfall läkarhjälp må kunna erhållas så snart som möjligt. Ambulanstjänst bör även vara anordnad för snabb transport av skadade till sjukhus eller till deras hem.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att läkarna erhålla särskild teoretisk och praktisk utbildning i behandling av skador förorsakade av olycksfall.

III.

15. I betraktande av att varje effektivt system för olycksfalls förebyggande bör vila på lagstadgad grund, hemställer konferensen, att varje medlem måtte i sin lagstiftning föreskriva de åtgärder, vilka erfordras för trygghet av en tillfredsställande grad av säkerhet.

16. I lag bör stadgas, att arbetsgivaren är skyldig att anordna och sköta sitt företag på sådant sätt, att arbetarna, med hänsyn tagen till företagets natur och teknikens ståndpunkt, beredas tillräckligt skydd, samt att han tillika bör tillse, att arbetarna upplysas om riskerna i sitt arbete, där sådana förekomma, och om vad som bör iakttagas av dem för undvikande av olycksfall.

17. Det är i allmänhet önskvärt, att planer för uppförande eller omändring av industriella anläggningar i vederbörlig tid underställas granskning av kompetent myndighet för konstaterande, huruvida planerna äro av beskaffenhet att motsvara de ovan åsyftade lagbestämmelserna. Denna granskning bör äga rum så skyndsamt som möjligt för att icke fördröja byggnadsarbetet.

18. I den mån varje lands administrativa och judiciella organisation så medger, böra yrkesinspektionens tjänstemän eller andra organ för kontroll över tillämpningen av lagar och förordningar rörande skydd för arbetarna mot olycksfall äga befogenhet att i varje särskilt fall föreskriva för arbetsgivaren, vad han har att göra för att iakttaga sina skyldigheter, med rätt likväl för honom att vädja till överordnad administrativ myndighet eller skiljedom.

I händelse av överhängande fara bör kontrollorganet äga att oberoende av värdjätten kräva omedelbart vidtagande av föreskrivna åtgärder.

19. Med hänsyn till betydelsen, ur synpunkten av olycksfalls förebyggande, av det sätt, varpå arbetarna förhålla sig, bör den nationella lagstiftningen föreskriva skyldighet för arbetarna att efterkomma författningarna rörande förebyggande av olycksfall samt särskilt stadga, att arbetarna icke utan tillstånd få borttaga skyddsanordningar och att de skola använda dem på riktigt sätt.

20. Konferensen hemställer, att innan vederbörlig myndighet utfärdar slutgiltiga administrativa bestämmelser rörande förebyggande av olycksfall inom en industri, den måtte bereda tillfälle för representativa organisationer av vederbörlig arbetsgivare och arbetare att framlägga sina synpunkter.

21. Bestämmelser i lag eller förordning böra föreskriva medverkan från arbetarnas sida för tryggande av tillämpningen av säkerhetsföreskrifterna på sätt för varje land är mest lämpligt, exempelvis genom: befordran av kompetenta arbetare till vissa befattningar inom yrkesinspektionen; bestämmelser som ge arbetarna rätt att pakalla besök av tjänsteman hos inspektionen eller

annan behörig myndighet, då de finna detta önskvärt, eller som förpliktar arbetsgivaren att bereda arbetarna eller deras representanter tillfälle att träda i förbindelse med inspektören, då denne besöker företaget; tillsättande av representanter för arbetarna i säkerhetsnämnder, som hava att trygga säkerhetsföreskrifternas tillämpning och fastställa orsakerna till olycksfall.

IV.

22. Konferensen hemställer, att staten måtte söka åvägabringa, att de särskilda bolag och andra inrättningar för olycksfallsförsäkring vid premiernas fastställande för företagen taga hänsyn till de åtgärder, som i dessa vidtagits för arbetarnas skydd, och därigenom uppmuntra arbetsgivarna att förbättra säkerhetsanordningarna.

23. Staten bör uppmuntra bolag och andra inrättningar för olycksfallsförsäkring att medverka i arbetet för förebyggande av olycksfall genom bl. a. följande medel: meddelande till yrkesinspektionen eller andra behöriga kontrollorgan av uppgifter rörande olycksfallens orsaker och följder; samverkan med de institutioner och kommissioner, som avses i punkt 1, samt med safety-first-rörelsen i allmänhet; lån åt arbetsgivare för införande eller förbättring av säkerhetsanordningar; premier åt arbetare, ingenjörer m. fl., vilka genom sina uppfinningar eller idéer på ett verksamt sätt bidraga till att förebygga olycksfall; propaganda bland arbetsgivare och allmänheten; råd beträffande säkerhetsåtgärder; understöd åt säkerhetsmuseer och anstalter för undervisning om förebyggande av olycksfall.

VI.

Rekommendation angående ansvarighet i fråga om säkerhetsanordningar å motordrivna maskiner.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 30 maj 1929 till sitt tolfte sammanträde, samt beslutit antaga vissa förslag angående ansvarighet i fråga om säkerhetsanordningar å motordrivna maskiner, en fråga, vilken innefattas i den första punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation, antager denna, den tjugoförsta dagen i juni år ettusenniohundra och tjugonio efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen:

I.

I syfte att till förmån för arbetarnas säkerhet mera effektivt trygga iakttagandet av föreskrifterna i den nationella lagstiftningen rörande säkerhetsanordningar å motordrivna maskiner, använda inom landet, samt utan intrång på den skyldighet, som under alla förhållanden bör åligga arbetsgivaren att

försäkra sig om att de maskiner, som användas i hans företag, äro utrustade i enlighet med nämnda föreskrifter,

hemställer konferensen, att varje medlem måtte godtaga och i största möjliga mån tillämpa den principen, att det bör vara genom lag förbjudet att leverera eller installera motordrivna maskiner, avsedda att användas inom medlemmens territorium, med mindre de äro försedda med sådana säkerhetsanordningar, som fordras av den nationella lagstiftningen, då dessa maskiner äro i bruk.

Förestående stycke äger tillämpning å varje elektrisk anordning, som utgör en del av maskinen.

II.

Varje medlem bör hålla internationella arbetsbyrån underrättad om de åtgärder den vidtagit för tillämpning av ovannämnda princip samt om resultatet av tillämpningen.

Såsom i propositionen omförmäles, åligger det medlemmarna av internationella arbetsorganisationen att inom ett år eller vid förhinder på grund av exceptionella förhållanden senast inom 18 månader efter avslutandet av ett sammanträde av internationella arbetskonferensen underställa vid sammanträdet antagna rekommendationer och konventionsförslag den eller de myndigheter, till vilkas kompetensområden respektive frågor höra, för deras omgestaltande till lag eller vidtagande av andra åtgärder. För det fall att en rekommendation ej leder till någon lagstiftningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande eller om ett konventionsförslag icke vinner vederbörande myndighets eller myndigheters bifall, skall respektive medlem av organisationen icke vara underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill.

I. Förslaget till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

Konventionen avser enligt § 1 allt arbete med lastning eller lossning av fartyg, nyttjade till havs- eller inre sjöfart — med undantag för krigsfartyg — som i land eller ombord utföres vare sig i hamn eller i docka eller vid lastbrygga, kaj eller annan liknande plats. Enligt § 15 äger dock en stat att medgiva fullständiga eller partiella avvikelser från konventionens bestämmelser i fråga om varje docka, lastbrygga, kaj eller annan liknande plats, där arbetsförrättning endast tillfälligtvis utföres eller där trafiken är obetydlig och begränsad till mindre fartyg samt i fråga om vissa fartyg eller vissa slag av fartyg eller fartyg, som icke uppnå visst lägre tontal, ävensom i de fall, då det på grund av klimatiska förhållanden ställer sig omöjligt att i praktiken kräva uppfyllandet av bestämmelserna i denna konvention.

I §§ 2—9 samt § 11 lämnas mycket detaljerade bestämmelser om huru anordningar och redskap å fartyg samt i land skola vara beskaffade i syfte att olycksfall för arbetarna skola undvikas. Att dessa bestämmelser gjorts så utförliga sammanhänger därmed att ett av syftena med konventionen är att

ett fartyg från en stat, som ratificerat konventionen, skall i främmande hamnar kunna utan vidare anses försett med tillräckliga skyddsanordningar, så att kontroll däröver i den främmande hamnen icke behöver utövas, detta till fördel såväl för fartyget som för myndigheterna i det land, där fartyget befinner sig. I § 10 stadgas vidare, att endast tillräckligt kompetenta och pålitliga personer få användas för skötande av lyft- och transportinrättningar m. m. Enligt § 12 ankommer det på varje stat att föreskriva nödiga försiktighetsmått för arbetare, som komma i beröring med eller i närheten av ämnen, vilka äro farliga för deras liv eller hälsa, eller som hava att arbeta å platser, där dylika ämnen hava förvarats. I § 13 lämnas bestämmelser i olika hänseenden rörande åtgärder för att hjälp vid olycksfall må kunna skyndsamt och effektivt lämnas. I § 16 slutligen återfinnas vissa övergångsbestämmelser. Enligt dessa skola de bestämmelser i konventionen, som beröra fartygs byggnad och permanenta utrustning, omedelbart tillämpas å fartyg, vilkas byggande påbörjas efter dagen för konventionens ratificering, samt inom fyra år efter nämnda dag å alla äldre fartyg, dock att sagda bestämmelser skola jämväl före övergångstidens utgång tillämpas även å sist avsedda fartyg, i den mån så är skäligt och i praktiken utförbart. Övriga bestämmelser skola alltså omedelbart efter ratifikation tillämpas beträffande alla fartyg.

Slutligen innehåller konventionen, såsom brukligt, bestämmelser angående ratifikation, ikraftträdande m. m. samt angående revision. Dessa bestämmelser avvika i vissa hänseenden från dem, som återfinnas i äldre konventioner; anledningen härtill är den nya ordning, som vid konferenssammanträdet beslöts angående formerna för revision av konventioner och därmed sammanhängande frågor.

Utskottet.

Utskottet delar föredragande departementschefens uppfattning, att ett genomförande av konventionens bestämmelser för Sveriges vidkommande skulle ur social synpunkt vara till gagn. En förstärkning av skyddet för de arbetare, som äro sysselsatta med lastnings- eller lossningsarbete, är givetvis synnerligen önskvärd med hänsyn till den stora olycksfallsrisk, som för närvarande i allmänhet är förknippad med dylikt arbete. Av propositionen framgår, att konventionsförslagets bestämmelser i stor utsträckning redan iakttagas i praktiken. Då den verkställda utredningen därjämte giver vid handen, att några större kostnader icke torde behöva vållas av konventionsbestämmelsernas genomförande, anser utskottet i likhet med föredragande departementschefen, att konventionen bör biträdas för Sveriges del.

II. Rekommendationen angående ömsesidighet i fråga om skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

I denna rekommendation förklarar arbetskonferensen, att den beaktar, att konventionen angående skydd mot olycksfall vid arbete med lastning eller lossning av fartyg, samtidigt som den har till huvudsyfte att skydda vederbörande arbetare, erbjuder ett tillfälle för medlemmarna att utarbeta och utfärda förordningar, vilka, baserade på nämnda konvention, förete en viss

likformighet, samt jämväl erbjuder tillfälle att utsträcka principen om ömsesidigt erkännande av inspektions- och undersökningscertifikat. Efter att vidare hava fäst medlemsstaternas uppmärksamhet på de principer, som fastställts i Köpenhamnkonventionen (konventionen den 28 januari 1928 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge rörande fartygs sjövärdighet och utrustning), riktar konferensen i rekommendationen en enträgen hemställan till medlemsstaterna att de, efter att hava ratificerat nu förevarande konvention och utfärdat bestämmelser till genomförande av densamma, måtte rådföra sig med varandra i syfte att få till stånd överenskommelser om ömsesidighet, under villkor att dessa överenskommelser trygga huvudsyftet med konventionen.

Under erinran att denna rekommendation tillkommit på initiativ från nordiskt håll, ursprungligen åsyftande att få en dylik klausul införd i texten till konventionen angående skydd vid lastnings- och lossningsarbete, har föredragande departementschefen såsom sin uppfattning angivit, att åtgärder snarast böra vidtagas för åstadkommande i lämplig omfattning av sådana särskilda överenskommelser, som avses i rekommendationen.

Utskottet.

Departementschefens ståndpunkt till föreliggande rekommendation bör enligt utskottets mening godtagas av riksdagen.

III. Rekommendationen angående hörande av fackliga organisationer vid utarbetande av bestämmelser rörande säkerhet för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

Denna rekommendation har följande innehåll:

Vid utarbetande av nya författningar för att bringa i verkställighet konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, böra de myndigheter, som ha att svara för utarbetande av föreskrifter till skydd mot olycksfall för nämnda arbetare, höra vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer, vilka kunna förfinnas inom resp. länder; börande detta ske antingen direkt eller med anlitanande av särskilda för ändamålet godkända organ, vari båda parterna äro företrädade.

Beträffande denna rekommendation hava såväl socialstyrelsen och kommerskollegium som delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet i sina yttranden framhållit, att det tillvägagångssätt vid utarbetande av bestämmelser till tryggande av arbetets säkerhet, som rekommendationen åsyftade att få tillämpat, sedan länge iakttagits i Sverige, varför rekommendationen icke syntes påkalla någon särskild åtgärd.

Föredragande departementschefen har förklarat sig dela berörda uppfattning.

Även utskottet delar uppfattningen, att rekommendationen icke påkallar särskilda åtgärder för Sveriges del.

Utskottet.

IV. Förslaget till konvention angående angivande av vikten å tyngre kollin, som transporteras å fartyg.

Konventionen har till huvudsakligt syfte att undanröja riskerna för olycksfall, vållade av att vid dylik transport anordningar av otillräcklig styrka användas för lyftande eller förflyttning av tyngre gods. För sådant ändamål stadgar förslaget, att varje kolli eller föremål med en bruttovikt av 1,000 kilo eller däröver, som transporteras å hav eller inre vattenled, skall vara försett med märke angivande vikten. Tillsyn å efterlevnaden av bestämmelserna om märkning skall åligga regeringen i det land, från vilket kollit eller föremålet avsändes, och det ligger i denna regerings hand att bestämma, huruvida skyldigheten att angiva vikten skall åligga avsändaren eller någon annan.

Föredragande departementschefen har beträffande konventionsförslaget yttrat följande. De ifrågasatta konventionsbestämmelserna torde kunna vara av viss betydelse för arbetarnas skyddande mot olycksfall. Bestämmelsernas genomförande skulle, enligt vad verkställd utredning givit vid handen, sannolikt icke heller medföra större olägenheter för trafiken. I och för sig syntes det därför önskvärt, att dessa bestämmelser bleve gällande i vårt land. För att konventionen skulle få någon större betydelse för vårt lands vidkommande fordrades emellertid, att de stater, med vilka Sverige hade livligare handelsutbyte, ävenledes skrede till ratifikation, en förutsättning, som ännu ej föreläge. Ännu förefunnes icke tillräcklig utredning i den i vissa hänseenden svåra frågan rörande innehållet i den lagstiftning, som måste bliva en följd av konventionens ratifikation. Under sådana förhållanden vore departementschefen för närvarande icke beredd att förorda, att konventionen ratificerades från svensk sida.

Utskottet.

Då utskottet för närvarande icke kan överblicka de konsekvenser, ett biträdande av ifrågasatt konventionsförslag kan medföra för vårt land, är utskottet icke nu berett att tillstyrka ratifikation av konventionen. Enligt utskottets uppfattning bör emellertid frågan göras till föremål för ytterligare utredning.

V. Rekommendationen angående förebyggande av olycksfall i arbete.

Rekommendationens innehåll omfattar *fyra delar*.

Den första delen handlar om undersökning av orsakerna till olycksfall samt av de härvid inverkade faktorerna, varjämte behandlas frågan om utarbetande av statistik över olycksfall och delgivning därav åt internationella arbetsbyrån med tanke på det framtida utarbetandet av ett konventionsförslag i ämnet. Sålunda förordas bland annat en mera ingående och specialiserad statistik rörande olycksfallen i arbete, anordnad efter såvitt möjligt internationellt enhetliga grunder, samt metodiska undersökningar på området, utförda av officiella institutioner med eventuellt biträde av institutioner, upprättade av de särskilda industrigrenarna, och under medverkan av arbets-

givar- och arbetarorganisationer, vederbörande inspektionsmyndigheter samt tekniska föreningar och anstalter för olycksfallsförsäkring. Vidare hemställes, att nu åsyftade undersökningar måtte utsträckas till att jämväl beakta arbetarnas fysiska, fysiologiska och psykologiska förhållanden ävensom att medlemsstaterna måtte uppmuntra vetenskapliga undersökningar rörande metoderna för yrkesrådgivning och yrkesval. Staterna uppmanas även att ombesörja utgivande av monografier rörande orsakerna till olycksfall och dessas förebyggande inom vissa industrier eller industrigrenar eller vid vissa arbeten samt att delgiva internationella arbetsbyråns resultaten av verkställda utredningar.

Den andra delen av rekommendationen behandlar olika metoder för samverkan mellan de i säkerhetsfrågan intresserade parterna — yrkesinspektörer, arbetsgivare och arbetare — liksom olika sidor av safety-first-rörelsen, såsom inrättandet av säkerhetsorgan inom företagen samt väckande av arbetarnas intresse för saken. Betydelsen av undervisning i ämnet såväl för arbetarna själva som för ungdomen i allmänhet framhålles också, liksom även vikten av den första hjälpen vid olycksfall och anordnandet av ambulanstjänst. I fråga om åtgärder för ökad spridning och förbättrat beaktande av kunskaperna om skydd mot olycksfall i arbete förordar rekommendationen bl. a. upptagande av undervisning däri i olika slag av undervisningsanstalter, upprättande av permanenta arbetarskyddsutställningar med rådgivnings- och upplysningsverksamhet, spridning av lämpliga publikationer samt anordnande av kurser och filmframställningar på området ävensom besök vid industriella företag.

Den tredje delen av rekommendationen rör sig om de lagbestämmelser, som böra antagas för tryggande av en tillfredsställande grad av säkerhet. Det förordas bland annat, att i allmänhet planer för uppförande eller omändring av industriella anläggningar underställas granskning av kompetent myndighet för konstaterande, huruvida planerna motsvara säkerhetsföreskrifterna. Därjämte förordas i punkt 18, att, i den mån de olika ländernas administrativa och judiciella organisation det medger, yrkesinspektörer eller andra kompetenta personer skola äga befogenhet att föreskriva enskilda arbetsgivare vad de hava att göra för att iakttaga sina skyldigheter, dock med rätt för dem att vädja till överordnad myndighet eller hänskjuta saken till skiljedom. Vidare förordas stadgande om skyldighet för arbetarna att på riktigt sätt använda samt förbud mot att avlägsna föreskrivna skyddsanordningar ävensom införande av föreskrifter om medverkan från arbetarna för tryggande av säkerhetsföreskrifternas tillämpning.

I *den fjärde delen* av rekommendationen hänvisas till den roll, som vad beträffar säkerhetsfrågor spelas av inrättningar för olycksfallsförsäkring, och särskilt till de anordningar, enligt vilka vid försäkringspremiernas fastställande hänsyn toges till de åtgärder, som vid de olika företagen vidtagits för arbetarnas skydd.

Beträffande förevarande rekommendation har föredragande departementschefen anfört bl. a. följande:

Förevarande rekommendation innehåller ett mycket omfattande program för motverkande av olycksfall i arbete. Svenska regeringen hade i sitt svar å arbetsbyråns frågeformulär förordnat, att man måtte begränsa sig till att i rekommendationen framhålla vikten av de mera moderna strävandena på området, framför allt den s. k. safety-first-rörelsen. Detta krav har endast delvis beaktats. Ehuru nyssnämnda rörelse i många hänseenden rönt behörigt — och i förhållande till det först utarbetade förslaget ökat — beaktande i rekommendationen, framlägges nämligen samtidigt ett flertal önskemål, som hos oss liksom i de flesta andra kulturländer sedan länge i huvudsak vunnit sin lösning. I vissa hänseenden föreslås därvid i rekommendationen en annan reglering än den, som i vårt land är gällande och i praktiken befunnits lämplig; i sådana delar bör tydligen rekommendationen icke föranleda någon åtgärd från svensk sida. Emellertid innehåller rekommendationen även i nu avsedda partier ett antal punkter, där, såsom framgått av de föregående redogörelserna för avgivna yttranden, en del återstår att göra i vårt land. Därvidlag bör tydligen rekommendationen noggrant hållas i ögon-sikte vid det fortsatta arbetet på området. Sälunda har bland annat genom rekommendationen uppmärksamheten blivit fäst på vissa brister i vår olycksfallsstatistik, i våra metoder för undersökning av olycksfallens orsaker, i anordningarna för yrkesval på psykotekniska grunder och för undervisning om olycksfallsrisker, särskilt i vad angår arbetarskyddsutställningar. Det skall bliva mig angeläget att föranstalta därom, att dessa frågor hos vederbörande ämbetsverk ägnas fortsatt uppmärksamhet.

I anslutning till den uppfattning, som tidigare uttryckts av svenska regeringen, anser jag emellertid, att den största betydelsen av rekommendationen ligger i dess kraftiga och förbehållslösa förordande av sådana åtgärder, som innebära, att yrkesinspektionens organ ävensom arbetsgivare och arbetare skola i samförstånd och samverkan arbeta för avlägsnande av olycksfallsrisker och uppfostran till försiktighet. Den skada, som i vårt land ärigen vållas genom olycksfall i arbete, är mycket stor, och erfarenheten lärer hava visat, att man med hittillsvarande metoder för olycksfallsbegränsning knappast måktat hålla jämna steg med riskökningen på grund av ökad arbetsintensitet, nya arbetsmetoder m. m. Safety-first-rörelsen åsyftar främst att för kampen mot olycksfallen mobilisera arbetarnas eget intresse och erfarenheter. Vad därutinnan kan göras är dels spridande av ökad upplysning, dels åstadkommande av samverkan från arbetarnas sida beträffande skyddsverksamheten. I båda hänseendena har man att i stor utsträckning lita till medverkan från arbetarnas egna organisationer. Med den växande förståelsen från arbetarsidan för samförståndssträvandena inom industrien torde man kunna påräkna en dylik medverkan. Såsom i olika sammanhang framhållits, är detta ett område, som alldeles särskilt ägnar sig för frivilligt samarbete inom industrien; saken har också varit föremål för den s. k. arbetsfredsdelegationens uppmärksamhet, såsom framgår av dess rapport och i det föregående anmärkts.

Emellertid böra tydligen jämväl staten och dess organ medverka, i den mån det är möjligt. Tillfälle till prövning härav beredes framför allt vid det fortsatta övervägandet av frågan om arbetarskyddslagens revision.

I detta sammanhang torde jag böra något uppehålla mig vid frågan om sådan revision. Det av socialstyrelsen år 1925 framlagda förslaget till reviderad arbetarskyddslag innehöll, jämte det att arbetstidsbestämmelserna inarbetats däri, en hel del nyheter både i materiellt och formellt hänseende. De sakliga ändringsförslagen inneburo framför allt, att lagstiftningen skulle utvidgas att allmänt omfatta även jordbruksnäringen, att föreskrifterna om arbetarombud vid industriella inrättningar för samråd med yrkesinspektionen

skulle bli obligatoriska, att vissa åldersgränser för minderåriga skulle höjas samt ändrade bestämmelser meddelas om minderårigas nattarbete ävensom att regler skulle införas om förbud mot försäljning av maskiner utan sådana skyddsanordningar, som föreskrivits för deras användande — det sista alltså samma fråga, som berörts i en av de nu föreliggande rekommendationerna.

Socialstyrelsens betänkande föranledde icke förslag till 1926 års riksdag men gjordes senare på föranstaltande av min närmaste företrädare i ämbetet till föremål för en genomgående överarbetning inom socialdepartementet, varvid förslaget i sakligt hänseende på åtskilliga punkter modifierades. Arbetet fullföljdes emellertid icke därefter, att förslag i ämnet framlades för riksdagen.

Då jag haft att taga ståndpunkt till denna fråga, har jag ansett mig icke kunna förorda, att socialstyrelsens förslag, ens i dess inom departementet jämkade form, lades till grund för framställning till riksdagen. Skälen här till hava framför allt varit följande. Vad angår reglernas utsträckande beträffande jordbruket har jag funnit den nuvarande tidpunkten icke vara lämplig för åtgärder, som skulle innebära nya pålagor för denna näring. Ett försäljningsförbud för oskyddade maskiner skulle visserligen medföra ökad trygghet för säkerhetsföreskrifternas iakttagande men samtidigt innebära en del praktiska olägenheter, på sätt jag i det följande torde få utveckla vid behandlingen av rekommendationen i ämnet. I fråga slutligen om de skärpta bestämmelserna rörande utseende av arbetarombud synes det berättigat att hysa tvekan om lämpligheten av att nu gå fram på lagstiftningens väg därutinnan. Detta är en punkt, där företagsledning och arbetare böra kunna mötas i förtroendefull samverkan, och genom åtgärder på frivillighetens väg torde i längden mera stå att vinna än genom lagstadgat tvång.

Vad nu anförts innebär emellertid givetvis icke, att jag skulle anse, att frågan om ändringar i arbetarskyddslagen bör avskrivas. Såsom redan antytts, bör man i stället hava i sikte de möjligheter till förbättringar av olycksfallsskyddet, som genom författningsändringar av praktisk innebörd kunna vinnas. Mycket torde emellertid därvid kunna utträttas genom begagnande av de möjligheter till utfärdande av föreskrifter i administrativ väg, som lagstiftningen redan nu erbjuder Kungl. Maj:t och yrkesinspektionens chefsmyndighet.

I vissa i rekommendationen berörda hänseenden synas för övrigt åtgärder omedelbart vara möjliga, framför allt för att stärka intresset på olika håll för hithörande spörsmål. Viktigt är därvid att söka åstadkomma ett närmare samarbete mellan olycksfallsförsäkringsinrättningarna, yrkesinspektionen och företagets ledning. I sådant syfte har i årets statsverksproposition föreslagits anvisande av medel till bestridande av kostnader för besök å särskilda arbetsställen av representanter för riksförsäkringsanstalten i samverkan med vederbörande yrkesinspektör och arbetsgivare. Vad särskilt angår en hithörande fråga, där omedelbart ingripande vore önskvärt, nämligen utbyggande av yrkesinspektionen, är emellertid förhållandet, att en dylik utbyggnad mycket nära sammanhänger med den ännu i viss mån svävande frågan om inspektionens slutliga organisation och därmed i samband stående, svårlösta och vittutseende lönerogleringsfrågor.

Sammanfattningsvis vill jag alltså framhålla, att ehuru den nu behandlade rekommendationen icke synes böra eller kunna omedelbart medföra några mera genomgripande åtgärder från statsmakternas sida, densamma enligt mitt förmenande bör på olika håll bli föremål för allvarlig uppmärksamhet i det fortsatta arbetet till olycksfallsriskernas minskning.

I motionen I: 245 har herr *Thorberg* med anledning av departementschefens yttrande om revisionsarbetet beträffande arbetarskyddslagen hemställt, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, att det påbörjade arbetet med lagens om arbetareskydd revision måtte påskyndas och förslag till reviderad sådan lag inom en nära framtid föreläggas riksdagen.

Utskottet.

Utskottet har visserligen i likhet med föredragande departementschefen funnit, att den föreliggande rekommendationen icke kan omedelbart medföra några mera genomgripande åtgärder från statsmakternas sida, men utskottet anser sig dock med anledning av departementschefens uttalande böra beröra spörsmålet om den vidare handläggningen av frågan om revision av arbetarskyddslagen.

Den svenska lagen om arbetarskydd är utfärdad den 29 juni 1912. Tydligt är att under den tidrymd av 18 år, som förflutit sedan lagen antogs, betydelsefulla ändringar i densamma visat sig erforderliga. Icke minst har behovet av lagstiftningens revision sin grund i en önskan att medverka till skapandet av en internationell reglering på arbetarskyddets område.

Såsom framhålles i den i ämnet väckta motionen har lång tid förflutit sedan socialstyrelsen år 1925 framlade förslag till reviderad arbetarskyddslag, och någon proposition i ämnet har ännu icke förelagts riksdagen.

Då den nu föreliggande rekommendationen ånyo riktat uppmärksamheten på detta spörsmål, har utskottet ansett lämpligt föreslå riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att arbetet med revision av ifrågavarande lagstiftning så påskyndas, att förslag i ämnet inom en nära framtid kan föreläggas riksdagen.

I övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran mot departementschefens uttalanden beträffande ifrågavarande rekommendation.

VI. Rekommendationen angående ansvarighet i fråga om säkerhetsanordningar å motordrivna maskiner.

I rekommendationen hemställles, att medlemsstaterna måtte godtaga och tillämpa den principen, att det bör vara genom lag förbjudet att leverera eller installera motordrivna maskiner, som icke äro försedda med i lag föreskrivna skyddsanordningar. Rekommendationen skulle icke inverka på arbetsgivarnas skyldighet att tillse, att maskiner, som användas i deras företag, äro skyddade på sätt lagen föreskriver, utan avser endast att utgöra ett ytterligare medel för tryggande av att sådant skydd i verkligheten förefinnes.

Departementschefen har beträffande förevarande rekommendation anført, att den i rekommendationen behandlade frågan beaktats i det av socialstyrelsen upprättade förslaget till reviderad arbetarskyddslag. Då departementschefen ansett sig icke böra för riksdagen framlägga förslag i frågan, har detta framför allt berott på de praktiska olägenheter av förslagets genomförande, som av myndigheterna framhållits i avgivna yttranden. Departementschefen ansåge, att ifrågavarande skyddsanordningar stundom torde

lämpligare anbringas hos vederbörande återförsäljare eller hos köparen själv, som kunde taga hänsyn till lokala förhållanden och kanske till kostnadens nedbringande använda förut till andra maskiner använda skyddsanordningar. Departementschefen hade således funnit någon åtgärd i anledning av rekommendationen icke nu böra vidtagas.

Under hänvisning till vad utskottet ovan yttrat beträffande rekommendationen angående förebyggande av olycksfall i arbete vill utskottet uttala, att ej heller utskottet funnit särskilda åtgärder i anledning av rekommendationen för närvarande böra vidtagas.

Utskottet.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen med anledning av förevarande proposition och motionen I: 245 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela,

a) att riksdagen för sin del icke haft något att erinra mot vederbörande departementschefs uttalanden i det propositionen bilagda statsrådsprotokollet beträffande

1) förslaget till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsätta med lastning eller lossning av fartyg,

2) rekommendationen angående ömsesidighet i fråga om skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsätta med lastning eller lossning av fartyg, och

3) rekommendationen angående hörande av fackliga organisationer vid utarbetande av bestämmelser rörande säkerhet för arbetare, sysselsätta med lastning eller lossning av fartyg,

b) att, då riksdagen för närvarande icke kan överblicka de konsekvenser, ett biträdande av förslaget till konvention angående angivande av vikten å tyngre kollin, som transporteras å fartyg, riksdagen nu icke kan tillstyrka ratificering av samma konventionsförslag, men att riksdagen anser, att det i konventionsförslaget omhandlade spörsmålet bör av Kungl. Maj:t göras till föremål för ytterligare utredning, samt

c) att riksdagen med anledning av rekommendationerna angående förebyggande av olycksfall i arbete och angående ansvarighet i fråga om säkerhetsanordningar å motordrivna maskiner funnit sig böra uttala det önskemålet, att arbetet med revisionen av lagen om arbetarskydd så påskyndas, att förslag till reviderad lagstiftning inom en nära framtid kan föreläggas riksdagen, och

att riksdagen i övrigt icke funnit anledning till erinran mot departementschefens uttalanden beträffande ifrågavarande rekommendationer.

Stockholm den 22 mars 1930.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman, von Sydow, Linder**, *Almkvist, Sigfrid Hansson, Thorberg* och *Mellén* samt fröken *Hesselgren**;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Kalmar, *Magnusson* i Skövde, *Hage, Johanson* i Stockholm*, *Andersson* i Rasjön, *Björnberg**, *Gardell* i Gans och *Sandström*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *von Sydow, Mellén, Magnusson* i Skövde och *Sandström*, vilka anfört beträffande

A) *Förslaget till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg:*

»Detta konventionsförslag avser genomförande i alla hamnar i de olika länderna av en enhetlig, i minsta detalj genomförd ordning beträffande lastning och lossning av fartyg ifråga om såväl ombordsarbete som arbete i land. På grund av de vitt skilda förhållandena å de olika platserna är genomförandet av en sådan ordning praktiskt taget en omöjlighet. Skulle konventionen bliva godkänd, komma dess bestämmelser på grund av förhållandenas egen natur att i en mängd hamnar i större eller mindre grad konsekvent åsidosättas.

Ifall konventionen antages, bliva dess bestämmelser för varje stat, som ratificerat konventionen, oförändrat gällande i minst elva år. Därav följer, att de i konventionen intagna, utomordentligt detaljerade arbetsbestämmelserna måste bliva oförändrat gällande i minst elva år. Detta strider mot den uppfattning, som man har här i landet ifråga om bestämmelser rörande arbetarskydd. Man har hos oss icke velat hava dem fastställda i lag utan föreskrivna i administrativ ordning, så att de kunna jämkas och ändras allteftersom tekniken går framåt och de anordningar, som en gång befunnits ändamålsenliga, icke vidare äro tjänliga. Vi tro, att dessa principer på

arbetsskydds rättens område äro fullt riktiga, och finna ur sådan synpunkt konventionsförslaget oantagligt.

Vi anse alltså, att utskottet bort tillstyrka riksdagen att avstyrka ett biträdande av konventionen för Sveriges del.»

B) *Rekommendationen angående ömsesidighet i fråga om skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg:*

»Denna rekommendation ansluter sig till förut omförmälda konventionsförslag och i konsekvens med vad vi yttrat rörande detta senare anse vi, att utskottet bort tillstyrka riksdagen att för sin del göra det uttalandet, att någon åtgärd i anledning av rekommendationen icke bör vidtagas.»
